

Ένα Ασφαλές Διαδίκτυο για Όλους

*Ασφάλεια και Εθισμός στο Διαδίκτυο
και οι Κοινωνικές Επιπτώσεις του*

Μια Μηνιαία Ηλεκτρονική Έκδοση της Ελληνικής
Καταναλωτικής Οργάνωσης (Ε.ΚΑΤ.Ο.) Φλώρινας

Τεύχος 12
Νοέμβριος
2009

Περιεχόμενα

Συνέντευξη με την Δρ Βάσω
Γκουντσιόδου - Μέρος 1ο.....2
Οι Εκπαιδευτικοί Συζητούν για την
Ασφάλεια των Μαθητών τους στο
Διαδίκτυο.....3
CyberBullying - Μέρος 3ο.....4
Ο Εθισμός στο Διαδίκτυο και τα Η-
λεκτρονικά Παιχνίδια - 8ο.....5
Ασφαλές Διαδίκτυο - Άννα
Ευθυμίου - Μέρος 3ο.....6
Θέματα Ασφάλειας στο Internet....7

Από τη Σύνταξη

Από το τεύχος αυτό ξεκινάει η συνέντευξη με την Δρ Βάσω Γκουντσιόδου σχετικά με το πολύ σημαντικό θέμα του Εκφοβισμού στο Διαδίκτυο, φαινόμενο γνωστό με τον όρο CyberBullying.
Πολύ σημαντική είναι η Ημερίδα - Εκπαιδευτικό Σεμινάριο με θέμα «Οι Εκπαιδευτικοί Συζητούν για την Ασφάλεια των Μαθητών τους στο Διαδίκτυο» που θα λάβει χώρα την Δευτέρα 9 Νοεμβρίου 2009 στο «Μέγαρο Λόγου και Τέχνης» στην Πάτρα.

Για το Δ.Σ. της Ε.ΚΑΤ.Ο. Φλώρινας
Ο Γενικός Γραμματέας - Στυλιάδης Κων/νος - styliadis@sch.gr

Μέλη Δ.Σ. της Ε.ΚΑΤ.Ο. Φλώρινας

Πρόεδρος : Χρυσοχοϊδης Βασίλειος
Γεν. Γραμματέας : Στυλιάδης Κων/νος
Αντιπρόεδρος : Χατζής Γεώργιος
Ταμίας : Μαροπούλου Ελένη
Επικοινωνήστε μαζί μας :
e-mails : styliadis@sch.gr,
g_hatzis@yahoo.com, algob@hol.gr,
ekatoflorinas@yahoo.gr

Ταχυδρομική Διεύθυνση

Ελληνική Καταναλωτική Οργάνωση
(Ε.ΚΑΤ.Ο.) Φλώρινας
Ι. Καραβίτη 2 - Κτίριο "ΔΙΕΘΝΕΣ"
531 00 Φλώρινα

IMAGECHEF.COM

Ημερολόγιο Εκδηλώσεων για Θέματα Καταναλωτή και Ασφάλειας στο Διαδίκτυο

- «Οι Εκπαιδευτικοί Συζητούν για την Ασφάλεια των Μαθητών τους στο Διαδίκτυο» - Δευτέρα 9 Νοεμβρίου 2009 - «Μέγαρο Λόγου και Τέχνης», Πάτρα.

- 1ο Πανελλήνιο Διεπιστημονικό Συνέδριο, «Έρευνα, Πρόληψη, Αντιμετώπιση των Κινδύνων στη Χρήση του Διαδικτύου» - Ελληνική Εταιρεία Μελέτης της Διαταραχής Εθισμού στο Διαδίκτυο - 27-29 Νοεμβρίου 2009 -

Larissa Imperial Hotel - Υπό την Αιγίδα του ΥπΕΠΘ - <http://www.hasiad.gr>

Τηλ. 2410256640, Fax : 2410256440, e-mail : asacongresses@gmail.com

<http://ekatoflorinas.blogspot.com>

Συνέντευξη με την Δρ Βάσω Γκουντσιίδου - Μέρος 1ο

Μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Cost για το CyberBullying

1. Κυρία Γκουντσιίδου, είστε από τους πολύ λίγους Έλληνες επιστήμονες που ασχολούνται με το CyberBullying, ένα ακόμα φαινόμενο του Διαδικτύου. Εξηγήστε μας με απλά λόγια τι σημαίνουν οι όροι Bullying και CyberBullying.

Από τα καλύτερα ιπποκρατικά συγγράμματα είναι το "Περί αέρων, υδάτων και τόπων" που εξετάζει τη σχέση του φυσικού περιβάλλοντος με τη ζωή του ανθρώπου. Στην περίπτωση μάλιστα που έχουμε να κάνουμε με παιδιά και εφήβους τόσο το φυσικό όσο και το κοινωνικό περιβάλλον τους θα πρέπει να εξετάζονται από τους γονείς, από τους γιατρούς και τους εκπαιδευτικούς.

Η βία μεταξύ των παιδιών δεν είναι κάτι το καινούριο (παράδειγμα από τη λογοτεχνία ο Όλιβερ Τουϊστ, κ.λ.π.). Μερικοί μάλιστα φτάνουν να υποστηρίζουν ότι η σχολική επιθετικότητα αποτελεί μια φυσική διαδικασία στην ανάπτυξη του παιδιού και ότι ιδιαίτερα τα αγόρια σκληραίνουν και προετοιμάζονται για τη ζωή.

Ως μέλος της Εταιρίας Κοινωνικής Παιδιατρικής και Προαγωγής της Υγείας του Παραρτήματος της Θεσσαλονίκης και της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης άρχισα να ασχολούμαι με το πρόβλημα του σχολικού εκφοβισμού. Στην Αγγλική ορολογία είναι γνωστό ως bullying.

Bullying λοιπόν είναι ο επαναλαμβανόμενος εκφοβισμός ατόμων με πραγματική ή απειλούμενη μαρτυρική ποινή φυσικής, προφορικής, γραπτής, ή συ-

ναισθηματικής κακομεταχείρισής τους ή της αρπαγής της περιουσίας τους. Συμπεριλαμβάνει και τις περιπτώσεις ύβρεων κατά της εθνικότητας, φυλής ή ιδιαιτερότητας κάποιου.

Συνήθως τα αγόρια είναι θύτες σωματικής βίας ενώ τα κορίτσια λεκτικής. Μόνο ένα μικρό ποσοστό των παιδιών εξομολογείται το πρόβλημα στους γονείς και τους εκπαιδευτικούς. Συνήθως μιλούν σε κάποιο φίλο. Θύμα μπορεί να πέσει κάποιο παιδί μέσα στο κτίριο του σχολείου, στην αυλή, στη γειτονιά κ.λ.π. Το **cyberbullying** είναι το bullying με τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

Στην αρχή απλώς άλλαξε το μέσο, π.χ. αντί να συκοφαντεί ή να απειλεί κάποιος έναν συμμαθητή του μέσω του σταθερού τηλεφώνου χρησιμοποιεί το κινητό του. Στην πορεία, όμως, εμφανίστηκαν το Διαδίκτυο, οι ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης και έχουμε και νέα είδη cyberbullying και σίγουρα έπεται συνέχεια.

Εδώ και ένα χρόνο είμαι μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Ευρωπαϊκού προγράμματος Cost για το cyberbullying στο οποίο συμμετέχουν επιστήμονες πολλών ειδικοτήτων, όπως ψυχολόγοι, νομικοί, φυσικοί, επικοινωνιολόγοι κ.λ.π. Μέσα στο 2009 έχουν διοργανωθεί 3 Συνέδρια για το cyberbullying στο Λοτζ της Πολωνίας, στη Βίλνα της Λιθουανίας, στην Κοπεγχάγη και τον Οκτώβριο στη Σόφια.

(συνεχίζεται)

**1ο Πανελλήνιο Διεπιστημονικό Συνέδριο
της Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης της
Διαταραχής Εθισμού στο Διαδίκτυο
Έρευνα - Πρόληψη - Αντιμετώπιση των
Κινδύνων στη Χρήση του Διαδικτύου
Λάρισα, 27-29 Νοεμβρίου 2009**

«Οι Εκπαιδευτικοί Συζητούν για την Ασφάλεια των Μαθητών τους στο Διαδίκτυο»

Ημερίδα - Εκπαιδευτικό σεμινάριο :
«Οι Εκπαιδευτικοί Συζητούν για την Ασφάλεια των Μαθητών τους στο Διαδίκτυο»

Τόπος : «Μέγαρο Λόγου και Τέχνης», Πάτρα
Χρόνος : Δευτέρα 9/11/2009, ώρες 17.00 - 20.00

Το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου και το Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών έχουν την τιμή να σας προσκαλέσουν στο εκπαιδευτικό σεμινάριο με θέμα : «Οι εκπαιδευτικοί συζητούν για την ασφάλεια των μαθητών τους στο Διαδίκτυο», τη Δευτέρα 9/11/2009 και ώρα 17:00 - 20:00 στο Μέγαρο Λόγου και Τέχνης στην Πάτρα. Το σεμινάριο εντάσσεται σε ευρύτερο κύκλο σεμιναρίων του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου και απευθύνεται στους εκπαιδευτικούς με σκοπό να τους ενημερώσει για τους τρόπους που μπορούν να ενσωματώσουν στη μαθησιακή διαδικασία την ασφαλή χρήση των νέων τεχνολογιών. Τα σεμινάρια τελούν υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και η συμμετοχή σε αυτά είναι δωρεάν.

Στους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς θα δοθεί βεβαίωση παρακολούθησης και δώρο εγχειρίδιο εκπαιδευτικών για την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου, το οποίο έχει ετοιμαστεί από το Saferinternet.gr. Παρακαλούμε δηλώστε μέχρι 5/11/2009 τη συμμετοχή σας.

Ενδεικτικό Πρόγραμμα :

17.00 - 17.15 Προσέλευση (καφές).
 17.15 - 17.30 Σύντομοι χαιρετισμοί. Κυρία Χαρά Παντελή, Αντιδήμαρχος Παιδείας Δήμου Πατρέων, Καθ. κ. Μάνος Βαμβαρίγος, Δ/ντής Τομέα Δικτύων ΕΑΙΤΥ, Εκπρόσωπος Περιφερειακής Δ/σης Α' θμιας και Β' θμιας Εκπ/σης Δυτ. Ελλάδας.
 17.30 - 17.50 «*Η γνώση είναι δύναμη : Ασφαλής χρήση του Διαδικτύου : πρακτικές συμβουλές για ασφαλές серφάρισμα*». Ομιλία βασισμένη επάνω στα δύο εγχειρίδια «*Μαθαίνω να Σερφάρω Δημοουργικά και*

με Ασφάλεια». Δρ. Σαμαρά Βερόνικα, Συντονίστρια του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου, επικεφαλής δράσης ενημέρωσης Saferinternet.gr.

17.50 - 18.10 «*Διαδίκτυο και Εξάρτηση*», Δρ. Γιώργος Κορμάς, συνεργάτης Μονάδας Εφηβικής Υγείας, Β' Παιδιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδων Π. & Α. Κυριακού, εκπρόσωπος Γραμμής Βοήθειας Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου.

18.10 - 18.30 «*Ανοιχτή Γραμμή Safeline : Πώς θα καταγγείλουμε ύποπτο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο*» Δρ. Νίκος Φρυδάς, Safenet & κα Μελτίνη Χριστοδουλάκη, ΙΤΕ, εκπρόσωποι ανοιχτής γραμμής Safeline.

18.30 - 18.40 «*Τι κάνει το σχολείο για την προστασία των μαθητών από το ακατάλληλο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο*», Δρ. Παρασκευάς Μιχάλης, ΕΑΙΤΥ & Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο.

18.40 - 18.50 «*Αγωγή Υγείας και Ασφαλές Διαδίκτυο*», Νίκος Χολέβας, υπεύθυνος Αγωγής Υγείας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Αχαΐας και Βούλα Παπαφιλιποπούλου, υπεύθυνη Αγωγής Υγείας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αχαΐας.

18.50 - 20.00 Τοποθετήσεις κοινού - Συζήτηση.

Διοργανωτές :

Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών

<http://www.cti.gr>

Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου

<http://www.saferinternet.gr>

Συνδιοργανωτές :

Δήμος Πατρέων

<http://www.e-patras.gr>

Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο

<http://www.sch.gr>

Τμήμα Αγωγής Υγείας Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης Ν. Αχαΐας

<http://dipe.ach.sch.gr/dipeach>

Τμήμα Αγωγής Υγείας Δευτεροβάθμιας Εκπ/σης Ν. Αχαΐας

<http://dide.ach.sch.gr/healthpr>

Cyberbullying - Μέρος 3ο

(Εκφοβισμός Μέσω Κινητών ή Διαδικτύου)

Βασιλική Γκουνταΐδου

Φυσικός-Ραδιοηλεκτρολόγος

Τμήμα Φυσικής Α.Π.Θ.

Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής Α.Π.Θ.

Θεσσαλονίκη 2008

Το cyberbullying είναι το πιο πρόσφατο είδος bullying και γι αυτό η έρευνα βρίσκεται σε αρχικό στάδιο και όταν γίνεται, αφορά συνήθως ένα ή δύο είδη και διεξάγεται σε μαθητές Γυμνασίου ή Λυκείου. Ο καθηγητής **P. Smith**, επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας του *Goldsmith College* του Πανεπιστημίου του Λονδίνου, που ασχολείται για δεκαετίες με το bullying, επισημαίνει ότι το ποσοστό των θυμάτων του cyberbullying είναι αξιοσημείωτο, δείχνει ανοδική τάση και θα πρέπει να μας απασχολήσει άμεσα.

Σε πρόσφατη μελέτη του σε μαθητές Γυμνασίου για τα 7 επικρατέστερα είδη, το 46% παραδέχθηκε ότι υπήρξαν γενικά θύματα (το 14% σε τακτική βάση), με θύτες κυρίως μεγαλύτερους σε ηλικία και σε μεγάλο ποσοστό δεν ανέφεραν το περιστατικό σε κανένα. Ενώ σύμφωνα με παλαιότερα ποσοστά δεν προέκυπτε ουσιαστική διαφορά ανάμεσα στα δύο φύλα, τώρα φαίνεται τα κορίτσια να έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στο cyberbullying.

Παρόλο που το cyberbullying διεξάγεται με μέσα που μπορεί κάλλιστα να μη γίνει αντιληπτός ο δράστης, από τις απαντήσεις που δίνουν τα θύματα μπορούμε να καταλήξουμε σε συμπέρασμα για το προφίλ του δράστη ή της ομάδας των δραστών.

Έρευνα για το cyberbullying έχει πραγματοποιηθεί μεταξύ άλλων στη Μεγάλη Βρετανία, από το *National Children's Home* με θύματα το 16% των μαθητών, στην Αυστραλία, στο *Queensland Institute of Technology*, με θύματα το 16% των μαθητών και μάρτυρες το 25% και τέλος στην Αμερική στην ιστοσελίδα του *I-safe* το ποσοστό των θυμάτων εμφανίζεται σχεδόν διπλάσιο.

Η καινούρια μορφή του εκφοβισμού και της παρενόχλησης μέσω του Διαδικτύου και των κινητών τηλεφώνων διαφέρει σε αρκετά σημεία από την κλασική. Η χρήση προσωπικών ηλεκτρονικών υπολογιστών παρέχει αρκετά πλεονεκτήματα σε άτομα που έχουν την τάση να παρενοχλούν άλλους, γιατί απαι-

τεί λιγότερη ενέργεια και θάρρος για να χρησιμοποιήσει κάποιος το πληκτρολόγιο από τη φωνή του. Το θύμα του κλασικού bullying μπορούσε να νιώσει ασφάλεια μακριά από τους πιθανούς χώρους επίθεσης των δραστών και σίγουρα ήταν ήσυχος μέσα στο σπίτι του, κάτι που δε συμβαίνει με το cyberbullying. Απ' αυτό δεν μπορεί να κρυφτεί πουθενά εκτός και αν απενεργοποιήσει τις ηλεκτρονικές του συσκευές. Η ψυχολογική επιβάρυνση είναι μεγαλύτερη από τη σωματική. Είναι συνήθως ανώνυμο, απρόσωπο και μπορεί να έχει μεγαλύτερο σύνολο αποδεκτών απ' ό,τι το bullying, ακόμη και από μόνο ένα δράστη. Είναι ανεξάρτητο από το σωματότυπο του δράστη. Ακόμη και ένας μικροκαμωμένος πιτσιρίκος μπορεί να καταφέρει πολλά χρησιμοποιώντας μόνο το πληκτρολόγιο του υπολογιστή του.

Οι έφηβοι έχουν περισσότερες γνώσεις από τους γονείς και τους δασκάλους τους και είναι πολύ δύσκολο να ελεγχθούν. Δεν πρέπει όμως να ξεχνούν οι επίδοξοι bullies, ότι κατόπιν έρευνας από ειδικούς μπορούν να εντοπισθούν και ό,τι γραφτεί στο Διαδίκτυο μένει εκεί για πολύ καιρό.

Σκοπός της έρευνας αυτής είναι η ενημέρωση των φοιτητών για το cyberbullying, η καταγραφή των προβλημάτων στο χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ο εντοπισμός των διαφορών στις επιμέρους ομάδες. Σε φοιτητές των τμημάτων Φυσικής και Τ.Ε.Φ.Α.Α. του Α.Π.Θ. διανεμήθηκε ένα ερωτηματολόγιο στο οποίο έπρεπε να απαντήσουν αν υπήρξαν θύματα, θύτες ή παρατηρητές σε 7 προεπιλεγμένες και επικρατέστερες μορφές cyberbullying, αν οι θύτες ήταν αγόρια ή κορίτσια, ένας ή περισσότεροι, μεγαλύτεροι, μικρότεροι ή συνομήλικοι και αν ανέφεραν το περιστατικό σε κάποιον.

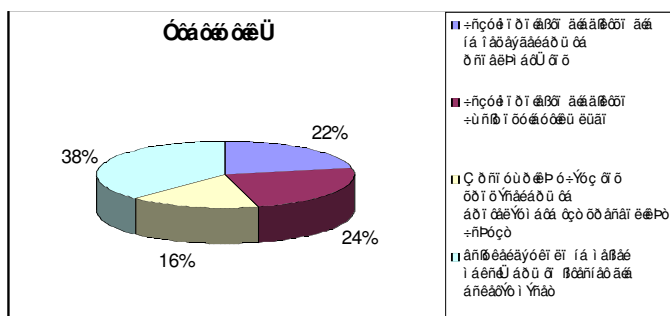
Το ποσοστό όσων δήλωσαν ότι ήξεραν κάποιον φίλο τους που υπήρξε θύμα ήταν πολύ μεγάλο. Η επιλογή ανάμεσα στα δύο τμήματα έγινε γιατί στο πρώτο οι φοιτητές λόγω της φύσης των σπουδών τους χρησιμοποιούν πιο πολύ χρόνο τον υπολογιστή, ενώ στο δεύτερο ασχολούνται κυρίως με τον αθλητισμό.

(συνεχίζεται)

Ο Εθισμός στο Διαδίκτυο και τα Ηλεκτρονικά Παιχνίδια - Μέρος 8ο

Παπαμήτσιου Ζαχαρούλα - Καθ. Πληροφορικής (ΠΕ19)

Το Πανεπιστήμιο Στάνφορντ των ΗΠΑ διενήργησε μελέτη και σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τους μελετητές, ένας στους οκτώ ενήλικες παρουσιάζει στοιχεία εξάρτησης από το Διαδίκτυο. Σε μελέτη που δημοσιεύθηκε στο διεθνές νευροψυχιατρικό περιοδικό "CNS Spectrums" και αφορούσε 2.500 ενήλικες, βρέθηκε ότι το 6% ανέφερε ότι η προσωπική σχέση του υποφέρει από τα αποτελέσματα της υπερβολικής χρήσης του Internet, το 9% ανέφερε ότι χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο χωρίς ουσιαστικό λόγο, ένα 8% ότι χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο για να ξεφεύγει από τα προβλήματά του και ένα 14% ότι βρίσκει δύσκολο να μείνει μακριά από το Internet για αρκετές μέρες (Τα ΝΕΑ online, "Διαταράσσουν τη ζωή τους οι εξαρτημένοι από το Internet", Μ. Κατσανοπούλου). Στο παρακάτω γράφημα απεικονίζονται τα παραπάνω στατιστικά αποτελέσματα.

Ο Εθισμός στο Διαδίκτυο και τα Ηλεκτρονικά Παιχνίδια

Στη Γερμανία, όπου εκτιμάται ότι ο αριθμός των εξαρτημένων χρηστών από το Διαδίκτυο ξεπερνά το 1 εκατομμύριο άτομα, πάρα πολλά παιδιά και έφηβοι περνούν σ' αυτό όλο και περισσότερο χρόνο παίζοντας παιχνίδια και κάνοντας πλοηγήσεις στο Internet. Μάλιστα πολλά παιδιά σχολικής ηλικίας περνούν μόνο 4,5 ώρες την ημέρα στο σχολείο και επιστρέφοντας στο άδειο σπίτι, χωρίς καμία επίβλεψη, περνούν την ώρα τους συνδεδεμένα στο Διαδίκτυο.

Στην Ιαπωνία αυξάνεται ο αριθμός των χρηστών που αποφασίζουν "συλλογικές αυτοκτονίες". Οι "χι-

μιόρι", οι ερημίτες που δεν βγαίνουν από το δωμάτιό τους και η μόνη τους διασκέδαση είναι η πλοήγηση στο Διαδίκτυο, δηλώνουν ότι οι ταχύτατοι ρυθμοί της ζωής τους απομακρύνουν από τον κοινωνικό τους περίγυρο.

Αλλά και στη χώρα μας διεξάγονται αντίστοιχες έρευνες. Ένα στα πέντε 15χρονα παιδιά στην Αττική παρουσιάζει περιοδικά ή συχνά προβλήματα με την κατάχρηση του Διαδικτύου- ένα βήμα πριν τον εθισμό- ενώ ήδη περισσότεροι από τέσσερις ανήλικοι παρακολουθούνται με συμπτώματα εξάρτησης από το Διαδίκτυο. Όπως προκύπτει από έρευνα της Μονάδας Εφηβικής Υγείας της Β' Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδων "Π. & Α. Κυριακού", ο πιο συχνός λόγος χρήσης του Διαδικτύου από 15χρονους εφήβους είναι τα online παιχνίδια.

Τα στοιχεία ανακοίνωσε η Ανοιχτή Γραμμή για καταγγελίες για δικτυακούς τόπους "SafeLine". Σύμφωνα με την έρευνα, το 8% των 15χρονων κάνει χρήση του Διαδικτύου πάνω από 20 ώρες την εβδομάδα και περίπου 3 στους 10 εφήβους σε καθημερινή βάση. Στην ίδια έρευνα αποδεικνύεται πως περισσότεροι από τους μισούς εφήβους -το 53,4%- χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από έναν χρόνο.

Τα αγόρια χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο πολύ περισσότερο από ότι τα κορίτσια, ενώ ο πιο συχνός λόγος χρήσης είναι τα διάφορα παιχνίδια σε ποσοστό 55,2% (TyposOnline, "Κατάχρηση από Εφήβους των online Παιχνιδιών").

(συνεχίζεται)

Ασφαλές Διαδίκτυο - Μέρος 3ο

Άννα Ευθυμίου - Δικηγόρος

Η κυρία Άννα Ευθυμίου είναι Εντεταλμένη Σύμβουλος σε Θέματα Νεολαίας στο Δήμο Θεσσαλονίκης και Πρόεδρος της ΜΚΟ «Ν.Ε.Ο.Ι.».

Επιβλαβές Περιεχόμενο (για ανήλικους)

Δικτυακές σελίδες που περιέχουν :

- Πορνογραφία και ειδικά παιδική
- Τυχερά παιχνίδια
- Προπαγάνδα ναρκωτικών
- Προπαγάνδα βίας και μίσους
- Προπαγάνδα για επιθετική συμπεριφορά και ρατσισμό
- Προπαγάνδα προμήθειας και χρήσης όπλων
- Διαφημιστικό υλικό
- Πληροφορίες για παραβιάσεις ασφαλείας υπολογιστικών συστημάτων
- Πληροφορίες με κωδικούς πρόσβασης σε προγράμματα χωρίς νόμιμη άδεια

Πηγές Ακατάλληλου Περιεχομένου

Οι πιθανοί τρόποι έκθεσης των ανήλικων σε επιβλαβές ή/και παράνομο περιεχόμενο είναι πολλοί :

Υπηρεσίες πρόσβασης σε περιεχόμενο (web) :

- Εμπορικές και προσωπικές ιστοσελίδες

Υπηρεσίες επικοινωνίας :

- Υπηρεσίες Newsgroups, Chat, FTP και Bulletin boards
- Υπηρεσίες E-mail (spam mail)
- Υπηρεσίες Instant Messaging (π.χ. ICQ)

Ηλεκτρονικό Εμπόριο :

- Υπηρεσίες ηλεκτρονικού εμπορίου
- Ηλεκτρονική διαφήμιση

Πορνογραφία Ανηλίκων στο Διαδίκτυο

Από το 2004 μέχρι σήμερα έχουν εξιχνιασθεί 48 υποθέσεις διακίνησης υλικού παιδικής πορνογραφίας από το Τμήμα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ασφάλειας Αττικής. Έχουν κατηγορηθεί συνολικά 90 άτομα.

Οι διαδικτυακοί τόποι που "φιλοξενούν" παιδική πορνογραφία αυξάνονται ραγδαία από το 2001. Από τότε μέχρι σήμερα η αύξηση έχει ξεπεράσει το 350%. Η αυξητική τάση συνεχίζεται ακάθεκτη αφού μηνιαία εμφανίζονται 67 με 82 νέοι τόποι και περίπου 8 με 21 σε καθημερινή βάση.

Είκοσι παιδιά (2-12 ετών) εμφανίζονται κάθε μήνα σε τέτοιες ιστοσελίδες, ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία - πληροφορίες που δίνουν κατά καιρούς στη δημοσιότητα οι διάφορες Υπηρεσίες και Οργανισμοί καταπολέμησης της παιδοφιλίας στην Ευρώπη, κάθε εβδομάδα γύρω στις 20.000 φωτογραφίες με άσεμνες στάσεις παιδιών, από 8 μηνών μέχρι 17 ετών, προωθούνται στις εκατομμύρια πορνογραφικές ιστοσελίδες του κυβερνοχώρου.

Τα δύο σημαντικότερα κέντρα διακίνησης πορνογραφικού υλικού είναι οι ΗΠΑ και η Ρωσία. Το φαινόμενο όμως παρουσιάζει έξαρση και στην Ανατολική Ευρώπη, τη Βρετανία και τη Λατινική Αμερική. Στην Ελλάδα, ενώ το 1997 απασχολούσαν τις αρμόδιες αρχές 1 ή 2 τέτοιες υποθέσεις το τρίμηνο, σήμερα εντοπίζονται καθημερινά 5-7 σχετικά ηλεκτρονικά ίχνη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία ελληνικών υπηρεσιών, χιλιάδες άτομα στη χώρα μας πληρώνουν ετησίως για να έχουν πρόσβαση σε υλικό παιδιών που έχουν πέσει θύματα της "σεξουαλικής βιομηχανίας".

Παιδική Πορνογραφία

Η διακίνηση παιδικής πορνογραφίας γίνεται μέσω εκατομμυρίων ιστοσελίδων διεθνώς.

Το χρήμα που διακινείται μέσω αυτών των ιστοσελίδων ανέρχεται σε δισεκατομμύρια ευρώ, σε έναν τζίρο που διεθνώς πλέον θεωρείται αντίστοιχος με τον τζίρο που γίνεται από τη διακίνηση ναρκωτικών. Στις ΗΠΑ, υπάρχουν οργανωμένα δίκτυα που προωθούν υλικό παιδικής πορνογραφίας, δίκτυα που δραστηριοποιούνται και στη σεξουαλική εκμετάλλευση ανηλίκων και βλέπουν στη συγκεκριμένη δραστηριότητα ένα ακόμη πεδίο «επαγγελματικής δράσης», με υψηλότατα κέρδη.

(συνεχίζεται)

Θέματα Ασφάλειας στο Internet

Έρευνα από Δημοσιεύματα του Ελληνικού Τύπου

To Google Latitude

Σταματημό δεν έχει η γνωστή εταιρεία που έγινε διάσημη με την πολύ αποτελεσματική μηχανή αναζήτησης. Επιστρέφοντας και πάλι στο ευαίσθητο θέμα των προσωπικών δεδομένων, το νέο τεχνολογικό κατόρθωμα του Google ακούει στο όνομα *Google Latitude*, που είναι με απλά λόγια η δυνατότητα εντοπισμού της θέσης ενός κατόχου κινητού τηλεφώνου ή ενός χρήστη που έχει ασύρματη σύνδεση στο Internet.

Σε πολύ λίγα χρόνια ή και μήνες, με το απλό πάτημα ενός πλήκτρου στο κινητό μας τηλέφωνο, οι φίλοι, οι συγγενείς ή και όποιος άλλος εμείς θέλουμε, θα μπορούν να βλέπουν από το δικό τους κινητό τηλέφωνο ή και από τον υπολογιστή τους το πού ακριβώς βρισκόμαστε. Φυσικά και αυτή η νέα υπηρεσία του Google έχει ήδη αποκτήσει φανατικούς φίλους αλλά και εχθρούς.

Η υπηρεσία αυτή λειτουργεί ήδη σε 27 χώρες, με την Ελλάδα να είναι ακόμα εκτός, και δίνει τη δυνατότητα σε ομάδες εγγεγραμμένων χρηστών να ενημερώνονται μεταξύ τους για την ακριβή τοποθεσία τους. Οι υπεύθυνοι της εταιρείας διευκρινίζουν ότι στους κεντρικούς υπολογιστές τους αποθηκεύεται μόνο το τελευταίο μέρος στο οποίο βρέθηκε ένας χρήστης και όχι όλη η διαδρομή που ακολούθησε και ότι τα προσωπικά δεδομένα των χρηστών είναι πλήρως προστατευμένα.

Για να εγγραφεί ένας χρήστης στην υπηρεσία αυτή, θα πρέπει να ανοίξει έναν λογαριασμό στο Gmail και να επιλέξει από τις επαφές του Gmail αυτούς που θέλει να γνωρίζουν το πού βρίσκεται. Θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι αν ο εντοπισμός ενός προσώπου γίνεται μέσω GPS, η απόκλιση της πραγματικής από την εμφανιζόμενη θέση είναι μερικά μόλις μέτρα, ενώ αν γίνεται από τις κεραίες της κινητής τηλεφωνίας, τότε η απόκλιση μπορεί να είναι και αρκετά χιλιόμετρα.

Η υπηρεσία αυτή μπορεί να προβάλλει και τη φωτογραφία του χρήστη στο μέρος που βρίσκεται πάνω στους χάρτες του δημοφιλούς προγράμματος Google Maps. Το πρόγραμμα Latitude μπορεί και υπολογίζει τις συντεταγμένες του χρήστη κατά προσέγγιση με βάση στοιχεία που παίρνει από συσκευές GPS, δρομολογητές ασύρματων δικτύων και σταθ-

μούς βάσης κινητής τηλεφωνίας.

"TA NEA" 5 Φεβρ 2009

"ΠΟΛΙΤΗΣ" (Φλώρινα) 7 Φεβρ 2009

Αποκλεισμός από το MySpace

Στις αρχές του 2009 η γνωστή ιστοσελίδα κοινωνικής δικτύωσης MySpace απέκλεισε περί τους 90.000 λογαριασμούς χρηστών που κρίθηκαν παράνομοι για σεξουαλικά εγκλήματα και παρενοχλήσεις, σύμφωνα με ανακοίνωση της ίδιας της εταιρείας αλλά και Αμερικανών εισαγγελέων.

Οι εισαγγελικές αρχές στις ΗΠΑ έχουν βάσιμες αποδείξεις ότι δύο από τις μεγαλύτερες ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης, το Facebook και το MySpace, αξιοποιούνται συστηματικά από παιδόφιλους, χωρίς ακόμα το Facebook να έχει ανακοινώσει αντίστοιχα στοιχεία.

Οι δύο κορυφαίες ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης δέχονται εδώ και καιρό έντονες πιέσεις ώστε να εφαρμόσουν μέτρα για την προστασία των ανηλίκων, όπως επιβεβαίωση της ηλικίας που δηλώνουν οι χρήστες, αποκλεισμός των σεξουαλικών παραβατών και περιορισμός στην δυνατότητα των ενηλίκων να αναζητούν ανηλίκους για φίλους.

"ΠΟΛΙΤΗΣ" (Φλώρινα) 6 Φεβρ 2009

Η Βιομηχανική Κατασκοπεία στο Διαδίκτυο και η Παρακολούθηση του e-mail

Όλα ξεκίνησαν το 2005, όταν ένας αντιπρόσωπος του φινλανδικού κολοσσού Nokia είχε παρατηρήσει σε μια έκθεση κινητής τηλεφωνίας ύποπτες ομοιότητες ανάμεσα σ' έναν σταθμό βάσης μιας κινεζικής εταιρείας και μιας καινοτομίας που η ίδια η Nokia δεν είχε ακόμα προλάβει να παρουσιάσει. Ύστερα από έρευνα διαπιστώθηκε ότι ένας από τους μητρικούς υπολογιστές της Nokia είχε επικοινωνήσει πολλές φορές με την ανταγωνιστική κινεζική εταιρεία.

Καθώς η Nokia στηρίζει την φινλανδική οικονομία ξεκίνησε, με την απειλή της μετακόμισης σ' άλλη χώρα και υποστηριζόμενη και από άλλες μεγάλες εταιρείες, να ασκεί πιέσεις στην κυβέρνηση για την ψήφιση ενός νόμου που θα επιτρέπει στις επιχειρήσεις

Θέματα Ασφάλειας στο Internet

Έρευνα από Δημοσιεύματα του Ελληνικού Τύπου

να παρακολουθούν το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο των εργαζομένων τους. Ο νόμος έλαβε το όνομα *Lex Nokia* και δίνει το δικαίωμα στους εργοδότες να έχουν πρόσβαση στα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των υπαλλήλων τους, με υποτιθέμενο στόχο την αποφυγή της "βιομηχανικής κατασκοπείας".

Όμως, πολλές οργανώσεις πολιτών στη Φινλανδία θεωρούν πως αποτελεί μια απαράδεκτη προσβολή των προσωπικών τους δεδομένων αν και ο νόμος επιτρέπει στις επιχειρήσεις να καταγράφουν μόνο τα ονόματα του αποστολέα και του παραλήπτη και την ημέρα και ώρα της επικοινωνίας και όχι και το περιεχόμενο ενός ηλεκτρονικού μηνύματος.

Η κυβέρνηση της χώρας επιμένει πως πρέπει να λαμβάνονται μέτρα εναντίον της βιομηχανικής κατασκοπείας αλλά κανείς δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσει ότι οι επιχειρήσεις θα καταγράφουν μόνο τις παραμέτρους και όχι και το περιεχόμενο των ηλεκτρονικών μηνυμάτων.

"TA NEA" 6 Φεβρ 2009

"ΠΟΛΙΤΗΣ" (Φλώρινα) 6 Μαρτ 2009

Τα Προγράμματα Scareware

Σταματημό δεν έχουν οι ηλεκτρονικοί απατεώνες που δραστηριοποιούνται στο Internet καθώς η παλιά μέθοδος εξαπάτησης των ανύποπτων χρηστών με ιούς θεωρείται πλέον ξεπερασμένη. Η νέα μορφή ηλεκτρονικής απάτης ακούει στο όνομα scareware και πρόκειται για ειδικά προγράμματα που προειδοποιούν τους χρήστες για δήθεν ύπαρξη ιού στον υπολογιστή τους και τους κατευθύνουν σε ειδικές ιστοσελίδες απ' όπου μπορούν να κατεβάσουν ένα αντιανιικό πρόγραμμα έναντι μικρού τιμήματος ή και δωρεάν.

Το αντιανιικό πρόγραμμα, όμως, αφού εγκατασταθεί στον υπολογιστή του χρήστη όχι μόνο δεν τον προστατεύει από ιούς αλλά υποκλέπτει στοιχεία πιστωτικών καρτών ή κάνει άλλου είδους ζημιά και μπορεί να περάσει και απαρατήρητο. Τα προγράμματα αυτά δεν προκαλούν την ζημιά που προκαλούσαν οι παλιοί ιοί. Έχει διαπιστωθεί ότι περισσότεροι από 40 εκατομμύρια χρήστες έχουν πέσει θύματα τέτοιων ενεργειών και έχουν δώσει σε ύποπτα προγράμματα προσωπικά τους στοιχεία.

"TA NEA" 20 Οκτ 2009

"ΠΟΛΙΤΗΣ" (Φλώρινα) 21 Οκτ 2009

<http://www.nooz.gr> 21 Οκτ 2009

Η Υπερπληροφόρηση Σκοτώνει το Συναίσθημα

Με 70 εκατομμύρια blogs (ιστολόγια) και 150 εκατομμύρια ιστοσελίδες να υπάρχουν αναρτημένα στο Internet, τουλάχιστον στα μέσα του 2009, αλλά και με συνεχή ροή ειδήσεων από τα ραδιόφωνα, τις τηλεοράσεις, τα portals, τα e-mails, τις ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης, το Twitter και πολλά άλλα, οι επιστήμονες προειδοποιούν ότι δεν γινόμαστε σοφότεροι αλλά κυνικότεροι.

Υπάρχουν πλέον επαρκείς ενδείξεις ότι ανθρώπινες αντιδράσεις όπως είναι η κατανόηση, ο αλtruισμός, η συμπόνια, η ανεκτικότητα και η συναισθηματική σταθερότητα δείχνουν να απειλούνται από τον μεγάλο και συνεχή όγκο πληροφοριών που δέχεται ο ανθρώπινος εγκέφαλος.

"TA NEA" 4 Αυγ 2009

Κλοπή Δεδομένων

Πιστωτικών Καρτών

Ούτε μία, ούτε δύο αλλά 130 εκατομμύρια πιστωτικές κάρτες έγιναν στόχος από έναν Αμερικανό, πρώην στέλεχος των μυστικών υπηρεσιών, και δύο Ρώσους hackers, οι οποίοι επέλεγαν τους στόχους τους από τον κατάλογο του περιοδικού Fortune με τις 500 μεγαλύτερες εταιρείες και μετά έψαχναν στους δικτυακούς τόπους των εταιρειών για να υποκλέψουν αριθμούς πιστωτικών καρτών και άλλα ευαίσθητα δεδομένα από τα εκατομμύρια πελάτες που επισκέπτονται τις σχετικές ιστοσελίδες.

Πρόκειται για την μεγαλύτερη υπόθεση κλοπής δεδομένων από πιστωτικές κάρτες, η διαλεύκανση της υπόθεσης ανακοινώθηκε από το υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ τον Αύγουστο του 2009 και τα δεδομένα των πιστωτικών καρτών πουλιόντουσαν σε τρίτους, οι οποίοι έκαναν αγορές με πλαστά στοιχεία.

"TA NEA" 18 Αυγ 2009